

บทที่ 3

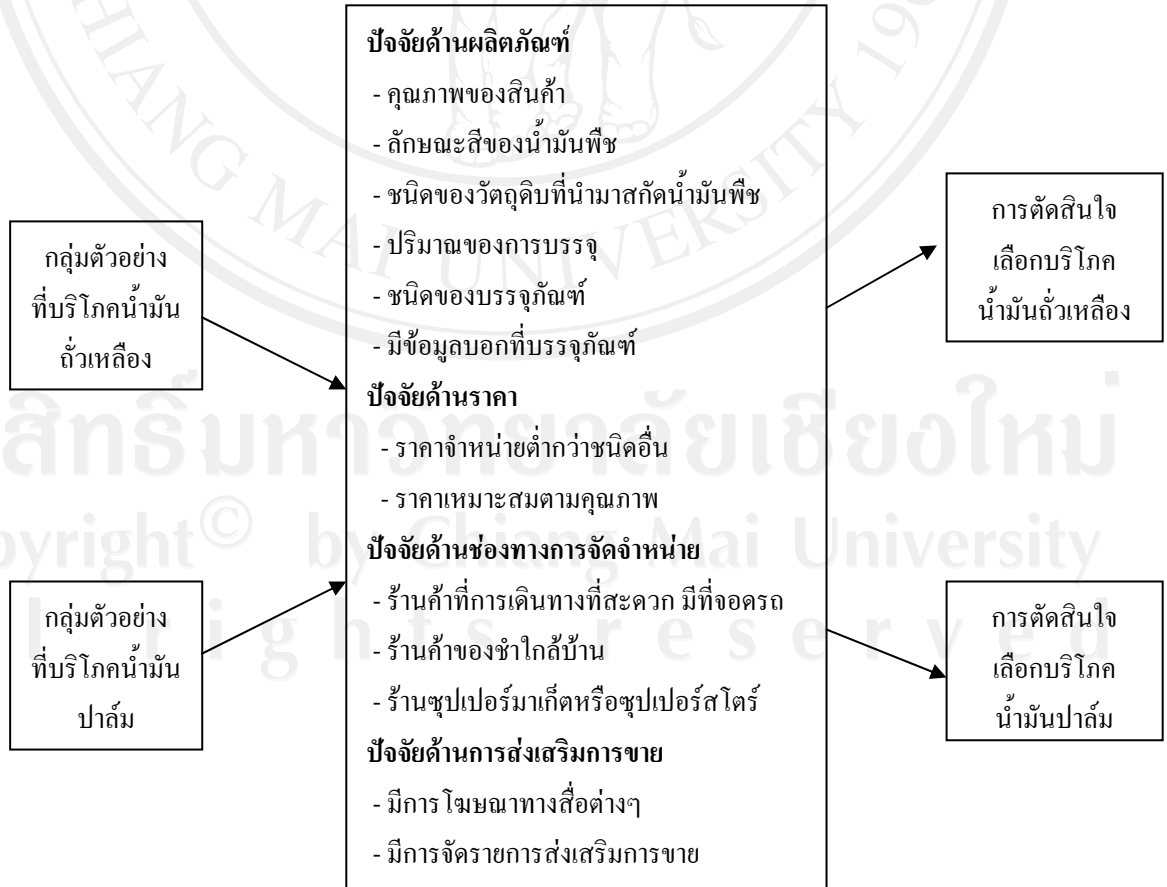
ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการดำเนินการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันจากพืชของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาไว้ดังนี้ คือ

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริโภคน้ำมันจากพืช ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้ คือ

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ สามารถตั้งสมมติฐานในการศึกษาได้ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ คุณภาพของสินค้า ลักษณะสีของน้ำมันพืช ชนิดของวัตถุดิบ ที่นำมาสกัดน้ำมันพืช ปริมาณของการบรรจุ ชนิดของบรรจุภัณฑ์ และมีข้อมูลบอกที่บรรจุภัณฑ์ ปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกบริโภคน้ำมันจากพืช
2. ปัจจัยด้านราคา ได้แก่ ราคาจำหน่ายต่ำกว่าชนิดอื่น และมีราคาเหมาะสมตามคุณภาพ ปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกบริโภคน้ำมันจากพืช
3. ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ได้แก่ ร้านค้าที่การเดินทางที่สะดวก มีที่จอดรถ ร้านค้าของชำใกล้บ้าน และร้านซูเปอร์มาร์เก็ตหรือซูเปอร์สโตร์ ปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกบริโภคน้ำมันจากพืช
4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย หมายถึง การจัดการด้านการตลาด และการจัดกลยุทธ์การส่งเสริมการขายในรูปแบบต่างๆ เช่น มีการโฆษณาทางสื่อต่างๆ และมีการจัดรายการส่งเสริมการขาย ทำให้ผู้บริโภคได้รู้จักสินค้าและได้รับข่าวสารในด้านต่างๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกบริโภคน้ำมันจากพืช

3.2 วิธีการศึกษา

การศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมและการศึกษาพฤติกรรมของครัวเรือนในการบริโภคน้ำมันจากพืชจะใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริโภคน้ำมันจากพืช จะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

จากข้อมูลประชากรเบื้องต้นของที่ทำกรปกครองจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีประชากรจำนวน 243,065 คน (ที่ทำกรปกครองเชียงใหม่, 2551)

การเลือกขนาดตัวอย่างในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกขนาดตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งยอมให้เกิดค่าความคลาดเคลื่อน ในการประเมินค่าสัดส่วนเกิดขึ้นในระดับร้อยละ 5 โดยมีวิธีการคำนวณตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างในที่นี้แทนด้วย 0.05
 N = จำนวนประชากร

$$n = \frac{243,065}{1 + 243,065(0.05)^2}$$

$$n = 399.34 \approx 400$$

จากการคำนวณจะได้จำนวนตัวอย่าง (n) เท่ากับ 400 คน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยจะเลือกสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างแรกคือกลุ่มตัวอย่างที่บริโภคน้ำมันถั่วเหลือง 200 ตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่สองคือ กลุ่มตัวอย่างที่บริโภคน้ำมันปาล์ม 200 ตัวอย่าง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลที่ทำกรเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันจากพืชของครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริโภคน้ำมันจากพืชของครัวเรือนใน

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ เช่น หนังสือ วารสาร บทความ สิ่งตีพิมพ์ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การค้นคว้าแบบอิสระและงานวิจัยอื่นๆ

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1) การวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคในการบริโภคน้ำมันจากพืช ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการออกแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อน้ำมันจากพืช ได้แก่ สถานที่ จำนวนการ

ซื้อน้ำมันพืชต่อครั้ง ความถี่ในการซื้อ ขนาดบรรจุภัณฑ์ ประเภทของการใช้ การกำจัดน้ำมันที่ใช้แล้ว เป็นต้น ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยนำเสนอในรูปแบบตารางความถี่ และร้อยละ

2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริโภคน้ำมันจากพืช โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างนี้มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบริโภคน้ำมันจากพืช ซึ่งในที่นี้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบริโภคน้ำมันจากพืช ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย เป็นต้น โดยให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวให้น้ำหนักความสำคัญในรูปของวิธีการวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert Scale) โดยแบ่งมาตรฐานของระดับอิทธิพลออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับอิทธิพล	ค่าคะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของระดับคะแนน โดยใช้คะแนนที่ได้ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

ช่วงคะแนน	2.50 – 3.00	หมายถึง มีอิทธิพลมาก
ช่วงคะแนน	1.50 – 2.49	หมายถึง มีอิทธิพลปานกลาง
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.49	หมายถึง มีอิทธิพลน้อย

นอกจากนี้การทำการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่บริโภคน้ำมันถั่วเหลือง และกลุ่มตัวอย่างที่บริโภคน้ำมันปาล์ม แล้วทำการวิเคราะห์ว่าปัจจัยแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อกลุ่มครัวเรือนทั้งสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่โดยใช้สถิติ

t-test